

en met meters Maiken De Mets en Maiken Vander Heiden (f. 2v); geboortebericht van Maike De Mets, gedateerd op 6 april 1551, met peters Remeus De Mets en Pieter Vanden Broucke en met meters Mynke Vanden Broucke en Kathelijne Witspaen (f. 2v-3r); geboortebericht van Joosynken (De Mets), gedateerd op 15 november 1554, met peters Frans Van Muelne en Jan De Pottere en met meters [...] (onleesbaar door de zeer verbleekte inkt, f. 3v); overlijdensbericht, gedateerd op 21 januari 1583, van Margaretha Van Broucke (?), weduwe (?) van Jan De Mets, 59 jaar oud en begraven bij de minderbroeders (f. 4r); *Ic behoore toe Jan de mets filius Ians taudenarde Jnde heynstrate 1538* (f. 33v). Bovendien bewijzen verschillende Nederlands- en zelfs Franstalige genealogische aantekeningen met sporadisch in potlood bovengeschreven transcripties op f. 28v-31r, dat het manuscript in de 16de eeuw en vervolgens in de 17de eeuw ook in het bezit was van de familie Mahieus. Een nog andere bezitter was *Gelomme Van de Stenen* (?) (f. 5v). Blijkens het blauwe achzijdig getande bibliotheek-etiketje met N° 3 op f. 34r heeft het handschrift laatstelijk toebehoord aan het jezuïeten-college te Gent.

LIT. – D. A. STRACKE, *Over twee bemerkingen van Sint Ignatius in zijn "Geestelijke Oefeningen"*, Ons geestelijk erf, 21, 1947, p. 172-173: foutief gedateerd rond 1525. ID., *Bijdrage tot de Middelnederlandse devotie: de Vreugden en Weeën van Maria*, l.c., 26, 1952, p. 123-126: uitgave van f. 25r-28r.

Neerl. 13 (olim 21). GEBEDEN EN GETIJDEN VAN EEN APOSTEL, MARTELAAR EN BELIJDER. – Einde 15de eeuw.

INHOUD. – [1] F. 1r-12r *Hier beghint een goet ghebet datmen voer die zielen doet ende is ghedeelt in xxxiiij puncten tot elcs les eens Miserere mey les deus as wt* (MEERTENS, VI, p. 38, nr. 12 sub 27). [2] F. 12v-14r *Passiegebeden*: f. 12v *Pater noster Aue maria behouder der werlt behout ons die ouermits dijn heylighe cruce ende dijn bloet ons verlost hebste wy bidden dy onse god helpe ons die leues ende regniers in ewicheit Amen al. HERE ihesu xpriste ouermits dinen lesten strijt ende dijn ghebet doe du voer ons baedste inden berch van oliueten ... HEylighe ons here mitten teyken des heilighen cruces op dattet ons si een bescerminghe teghens die (f. 13r) wrede scutten alre vyanden ... HERE ihesu xpriste die ghewaerdicht hebste voer ons te steruen inden cruce Ic bidde dy dattu die bitterheden alre dijnre pynen ... (f. 13v) HERE ihesu xpriste die ons verlost hebste met dinen tastelike bloeden scrijf in die ziele dijns knechts ... HERE ihesu criste make hem deelachtich dijnre heyligher mensheit dijnre passie dijnre verrisenisse. [3] F. 14r-15r *Gebeden voor de stervenden* (O here verlichte mijn oghen op dat ic niet en sclape inder doet op dat mine vyanden niet en segghen ic hebbe machte ghehat teghens hem). [4] F. 15r-16v *Verhandeling over Gods barmhartigheid* (Die propheet ysayas seyt onse here onse got die verbeyt ons op dat hi onser ontferme wil. Comen wy te prime tijt hi ontfanghet ons alre vriendelicste. Comen wy te tercie tijt hi ontfanghet ons vaderlic). [5] F. 17r-20v *Een ghetide van een apostel* (LIEVENS, p. 174, nr. 131 sub f. 209a). [6] F. 20v-27v *Een ghetide van die apostolen* (GOD wil dencken Die psalm vander ferie An. Siet oc sende v als voer van een apostel Capittel al. DAer stont op die prince der papen ende alle die mit hem waren ende worden veruult mit naersticheit ende scloghen hoer handen an den apostelen). [7] F. 27v-34v *Van een martelaer* (Totter eerster vesper antiffenen ende psalmen vander ferie Capitulum al. Die here heeft gheleert die rechtueerdighe bi den rechten weghe ende hi heuet hem ghetoent dat rike gods ende hi heeft ghegheuen hem die wetenheit der heylighen). [8] F. 34v-41v *Een ghetide van een confessoer* (GOD wil dencken responsorium die antiffenen ende psalmen vander ferie ymmen al. DEse belyer des heren gheheylight wes*

feeste dat volc begaet inder werlt heuet verdient huden op te clymmen blide tot die hemielike stede des hemels.

BESCHR. – Papier; 41 bladen; blad en bladspiegel resp. 144 × 116 mm en 93 × 72/75 mm; één kolom; littera bastarda-cursiva (tot f. 20v, r. 6) en littera bastarda (vanaf f. 20v, r. 7: andere hand?); *einde XVe eeuw* volgens een mededeling van D.A. Stracke op de binnenzijde van de kaft vooraan, wat overeenstemt met het watermerk dat een eenhoorn voorstelt b.v. op f. 27 en 29²³. Behoudens de enige rood onderstreepte titel op f. 1r zijn alle andere hoofdingen in rubriek; rode lombarden van twee regels hoog; rood aangestreepte hoofdletters; andere rubriceringen; tekstrepresentanten in de marge. Negentiende-eeuwse omslag van sierpapier: zonnebloemen met stervormige kern; gaafrandige breed gearceerde, vingervormige bladen en akanten in onfrisse witte, gele en blauwgroene kleuren op vaalgrijze marmeren achtergrond. Op de binnenzijde van het omslag vooraan het opgeplakte EX | LIBRIS | J. B. VERVLIET²⁴.

Neerl. 17 (olim 17). GEBEDENBOEK. – Begin 16de eeuw.

INHOUD. – [1] F. 1r-15r *Dit sijn die vij psalmen van penitencien met vij schoen oracien des heiligen leeres Sunte Augustinus met eenre corter ghelosen* (zonder litanie van alle heiligen / vgl. ACHTEN-KNAUS, *Dt.-Ndl. Gebetb.*, p. 162, nr. 38 sub f. 128r; MEERTENS, VI, p. 73-74, nr. 17bis sub 23a). [2] F. 15r-16r *Dit is sancte Augustinus gebet naeden vij spsalm* (LELOUX, p. 230, nr. 7 sub 10; MEERTENS, VI, p. 74, nr. 17bis sub 23b). [3] F. 16v-27r *Hier begynnen die gulden letanyen ons heren ihesu xpriste ... ende in wat noeden datmense leest hi sal vertroest werden eest hem salich Hier begynen die gulden letanyen* (Magdalena Beuttler van Freiburg of van Kenzinger, o.s.cl. († 1458) toegeschreven / ACHTEN-KNAUS, *Dt.-Ndl. Gebetb.*, p. 94, nr. 22 sub f. 77r; INDESTEGE, p. 153-162). [4] F. 27r-36v *Hier begijnt een ynnich gebet dat sancte bernaert gemaect heeft mede te bescreyen die passie ons heren ... ende het is vanden stoel van romen begaft met schoenen aylaets* (= Arnulf van Leuven, *Salve meum salutare* / BOOT, p. 336-337 sub f. 166r; MEERTENS, VI, p. 34-35, nr. 12 sub 4). [5] F. 37r-56v Henricus Suso, *Honderd Artikelen van de Passie* (proloog ontbreekt / redactie IVb volgens DOLCH, p. 75-76 en grote overeenkomst met INDESTEGE, p. 54-69). [6] F. 56v-64r *Hier beghijnnen die lxv [= xv] pater noster van sunte bregijnten* (INDESTEGE, p. 98-103). [7] F. 64r-69v *Dit sijn die getijden vander weerder drieuoldicheit* (= Die dominica horae de Sanctissima Trinitate: GLorie sy di O. h. drieuoldicheit gelijk ewighe godtheit voer allen tijden nu ende in ewicheit). [8] F. 69v-79r *Hier begijnt die dornen croen ons heren ihesu xpriste diemen des sondachs lesen sal* (INDESTEGE, p. 105-112). [9] F. 79r-102r Verschillende kleine gebeden: f. 79r *die drie doot stoten* (LIEFTINCK, p. 203, Ltk. 354 sub f. 131), f. 80v *x. gebekens van sunte gregorius wapen* (= Ps.-Gregorius, *O Domine Jhesu Christe, adoro te in cruce pendentem* / INDESTEGE, p. 96-97), f. 82r *totten heiligen vijf wonden* (INDESTEGE, p. 51-53; vgl. LELoux, p. 190, nr. 3 sub 6b), f. 84r *drie suchten* (ICK dank v lieue here dat suchten dat gij suchten. Doen gij ginct buyten der stat van iheruzalem), f. 85r *die drie dootstoten* (LIEFTINCK, p. 204, Ltk. 354 sub f. 185'), f. 86r *gebed ter ere van de schouderwonde* (MEERTENS, VI, p. 175, nr. 30 sub 32), f. 87r *Van den naem ihesus* (MEERTENS, I, p. 109-110), f. 88v *Krachtig Gebed van Keizer Karel de Grote* (= *Crux Christi sit mecum. Crux Christi*

²³ C. M. BRIQUET, *Les filigranes. Dictionnaire historique des marques du papier dès leur apparition vers 1282 jusqu'en 1600*, III, 2e éd., Leipzig, 1923, nr. 10026, 10031-10033.

²⁴ Cf. *supra*, p. 69.